
EURÓPAI UNIÓ

A hónap eseményei
az EU belügyi együttműködése terén
(október)

OKTÓBER 8-ÁN KERÜLT SOR LUXEMBURGBAN A BEL- ÉS IGAZSÁGÜGYI TANÁCS BELÜGYMINISZTEREINEK ÜLÉSÉRE, AMELYEN MEGÁLLAPODÁS SZÜLETETT ARRÓL, HOGY AZ EURÓPAI RENDŐRAKADÉMIA (CEPOL) IDEIGLENES SZÉKHELYÉT 2014 FOLYAMÁN – A BRAMSHILLI BRIT RENDŐRSÉGI KÉPZŐ-KOMPLEXUM BEZÁRÁSA UTÁN – BUDAPESTRE HELYEZNÉK ÁT. A magyar pályázat legerősebb ellenfele a holland Hága pályázata volt. A holland pályázat erőssége az volt, hogy a jelenleg az Europolnak is székhelyet nyújtó városban valósulhatott volna meg az Európai Bizottság fúziós elképzeléséhez legközelebb álló megoldás a két ügynökség egy székhelyre telepítésével. A döntésnél azonban számos egyéb szempont erősebben esett latba. Az uniós ügynökségekre vonatkozó székhelypályázatok elbírálásánál a szakmai érvek mellett praktikus és politikai megfontolások is jelentős mértékben közrejátszanak. Fontos megjegyezni ebből a szempontból, hogy az egyébként is kiválóan előkészített magyar pályázat mellett egyhangúlag állt ki az egyik legjelentősebb regionális együttműködési platformunk, a Salzburg Fórum, amelynek kilenc uniós tagállama egységes fellépésével példamutató összefogásról tett tanúbizonyságot. Ez a tendencia egyébként más fontos uniós pozíció kapcsán is megmutatkozott már azóta, és ez alapvetően bizakodásra ad okot, hiszen az unió huszonnyolc tagállamán belül ez az összefogás jelentős erőt képvisel, amennyiben sikerül minden érintettet az adott ügy mellé állítani. A tanács mostani döntése alapján a politikai megállapodás formalizálása céljából megkezdődik a Cepol létrehozó 2005. évi tanácsi határozat módosítása, amelyre rendes jogalkotási eljárás keretében, az Európai Parlamenttel együtt döntésben kerül sor. Az Európai Parlamentben azonban szkeptikus hangok is hallatszanak, ezek politikai okok miatt megkérdőjelezik Magyarország alkalmasságát a székhely nyújtására, egyelőre azonban úgy tűnik, hogy ezek nem kapnak meghatározó támogatást. A magyar delegáció november végén mutathatja be elképzeléseit a Cepol új székhelyéről az Európai Parlament illetékes szakbizottsága, a LIBE képviselőinek, és elindul a jogalkotási folyamat is, amely remélhetőleg nagyobb zökkenők nélkül lezajlik annak érdekében, hogy az ügynökség várhatóan 2014 szeptemberétől magyar szár-

mazású igazgatója, *Bánfi Ferenc* tábornok vezetésével Budapesten folytathassa a működését.

AZ OKTÓBERI BELÜGYI TANÁCSULÉS MARGÓJÁN KERÜLT SOR A NOVEMBERI KELETI PARTNERSÉGI CSÚCS EGYIK ELŐKÉSZÍTŐ ESEMÉNYEKÉNT A KELETI PARTNERSÉG ORSZÁGAI ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ BELÜGYMINISZTERINEK KÖZÖS TALÁLKOZÓJÁRA. Mind a hat partnerország – Azerbajdzsán, Fehéroroszország, Grúzia, Moldova, Örményország és Ukrajna – képviselője részt vett az ülésen. A napirenden a korrupció, a szervezett bűnözés és a kiberbűnözés elleni fellépés, valamint a migráció és mobilitás kérdéskörei szerepeltek. Az ülés végén a miniszterek elfogadták azt a közös nyilatkozatot, amely irányt szab a következő időszak bel- és igazságügyi együttműködésének a keleti partnerség országaival.

A SZÍRIA ÉS LAMPEDUSA KÖRÜL KIALAKULT HELYZET NYOMÁN BEKÖVETKEZŐ HUMANITÁRIUS KATASZTRÓFA MELLETT A BIZOTTSÁG ÉS A TAGÁLLAMOK SZERINT AZ ODA UTAZÓ, MAJD HAZATÉRŐ ÖNKÉNTES VAGY KÜLFÖLDI KATONÁK ÁLTAL JELENTETT BIZTONSÁGI KOCKÁZAT IS EGYRE NAGYOBB AGGODALOMRA AD OKOT. Jelenleg valamely aspektusból szinte valamennyi tagállam érintett, és a közös fellépés, illetve a konkrét intézkedések megfogalmazásával már nem várhat tovább. Olaszország kérésére megvitatták a közelmúltbeli lampedusai tragédiához hasonló esetek elkerülésének lehetséges módozatait is. A tanács határozott egy bizottsági vezetéssel felálló munkacsoport létrehozásáról, amelynek feladata a déltengeri külső határral bíró tagállamok helyzetének vizsgálata és konkrét cselekvési terv kidolgozása lesz. Közben a bizottság arab nyelven is elindította migrációs tájékoztató oldalát, amelynek célja, hogy felhasználóbarát módon bemutassa az unióba történő legális beutazás feltételeit, az illegális migráció veszélyeit, kockázatait, illetve hátrányos jogkövetkezményeit. Elgondolkodtató azonban, hogy az oldal hatszáz oldalnyi szöveget tartalmaz, alapos áttekintést adva a vonatkozó uniós joganyagról és a praktikus aspektusokról egyaránt.

A SZEMÉLYEK SZABAD MOZGÁSÁT ÉRINTŐ KÉRDÉSEK NAPIRENDRE VÉTELET NÉGY TAGÁLLAM – AZ EGYESÜLT KIRÁLYSÁG, NÉMETORSZÁG, HOLLANDIA ÉS AUSZTRIA – KÉRTE, ÉS RAGASZKODTAK AHHOZ, HOGY UNIÓS SZINTEN ÉS NYOMATÉKOSAN KEZELJÉK A SZABAD MOZGÁS JOGÁVAL VALÓ VISSZÁÉLESEKET. A legtöbb tagállam és az Európai Bizottság, valamint az általa készített jelentés kiindulópontja azonban továbbra is az, hogy a szabad mozgás és tar-

EURÓPAI UNIÓ

tózkodás joga az uniós polgárok számára az egyik legfontosabb eredménye az európai integrációs folyamatnak, és gazdasági előnyöket is hoz a tagállamoknak. A 2004-es bővítések után a régi tagállamok GDP-je emelkedett, az unión belüli mobilitás pedig hozzájárul a képességek és munkahelyek hatékonyabb összeegyeztetéséhez, de még így is kétmillió betöltetlen állás van Európa-szerte, mert az uniós polgárok mobilitása alacsony. Jelentésében a bizottság felhívta a figyelmet a jelenleg rendszerbe épített garanciális elemekre is, amelyek jól alkalmazva, elvileg csökkentik a visszaélések számát. Kiemelte, hogy három hónap után a másik tagállam területén történő tartózkodás feltétele, hogy az inaktív uniós polgárok megfelelő megélhetést igazoljanak, amelynek révén nem jelentenek a fogadó állam szociális ellátórendszerének indokolatlan terhet. A szociális ellátórendszer esetében egyenlő bánásmód érvényesül, a szociális segítségnyújtás azonban csak a munkavállalók és családtagjaik rendelkezésére áll. A bizottság konklúzióként öt olyan intézkedést is megnevezett, amellyel szeretnék a visszaélésekkel kapcsolatos helyzetet kezelni, ezek: a névházasság elleni küzdelem; a „szokásos tartózkodási hely” koncepciójának tisztázása; a szociális alap átstrukturálása; a pénzforrások jobb felhasználása; illetve a helyi szintű igényeknek való megfelelés hatékonyságának növelése.

AZ EURÓPAI PARLAMENT AZ AMERIKAI HÍRSZERZÉSI BOTRÁNY EURÓPAI SZÁLLAINAK KIBONTAKOZÁSÁRA REAGÁLVA HATÁROZATBAN JELEZTE AZ EURÓPAI BIZOTTSÁGNAK AZ UNIÓ ÉS AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK KÖZÖTTI TFTP-MEGÁLLAPODÁS FELFÜGGESZTÉSÉNEK SZÜKSÉGESSÉGÉT. A megállapodás keretében az Európai Unió az Europol szűrőszerepe mellett pénzügyi adatokat továbbít az Egyesült Államoknak a terrorizmus elleni küzdelemhez. Az Európai Bizottság a parlamenti kezdeményezésre reagálva leszögezte, hogy már korábban konzultációkat kezdeményezett az amerikai féllel a megállapodás esetleges megsértése ügyében, ennek cáfolására az amerikai fél megnyugtató információkat szolgáltatott. Az Európai Bizottság ezért úgy véli, nincs olyan ok, tény, adat, bizonyíték, amely ennek ellenkezőjét bizonyítaná. Mindamellett a vizsgálatok és a konzultáció még nem zárult le a kérdésben, a téma napirenden marad.

AZ UNIÓ 2007-BEN AZ EMBERKERESKEDELEM ELLENI KÜZDELEM NAPJÁNAK NYILVÁNTOTTA OKTÓBER 18-ÁT. Ezen a napon minden évben különösen nagy figyelmet szentelünk a modern rabszolgaság elleni fellépésnek. A Belügyminisztérium mellett, hogy az érintett szervek közreműködésével köz-

vetlenül is részt vesz az emberkereskedelem elleni küzdelemben, a kormányzati koordinációt is ellátja. Az idén az eddigieknél is jelentősebb eredményeket ért el a kormányzat, elsősorban a jogalkotás terén. Az Európai Parlament és a tanács emberkereskedelem megelőzéséről és az ellene folytatott küzdelemlről, az áldozatok védelméről, valamint a 2002/629/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról szóló 2011/36/EU irányelv nemzeti jogba való átültetése határidőben, április 6-ig megtörtént. A 2013. évi XVIII. törvénnyel megtörtént továbbá az Európa Tanács 197. számú, az emberkereskedelem elleni fellépésről szóló egyezményének ratifikációja. Az egyezmény célja az emberkereskedelem megelőzése és leküzdése, a nemek közötti egyenlőség megteremtése, az áldozatok emberi jogainak védelme és a nemzetközi együttműködés elősegítése az emberkereskedelem elleni küzdelem területén. A 2013. július 1-jén hatályba lépő új büntető törvénykönyvben az emberkereskedelem bűncselekmény új törvényi tényállás megfogalmazása már sokkal inkább megfelel a oalermói orotokoll, az Európa Tanács 197. számú, az emberkereskedelem elleni fellépésről szóló egyezménye, illetve a 2011/36/EU irányelv követelményeinek, amennyiben az új különös részi tényállás fókuszában a kizsákmányolási célzat áll. Módosította a parlament a bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény egyes rendelkezéseit, így az emberkereskedelem áldozatai a büntetőeljárásban való együttműködésüktől függetlenül részesülhetnek az emberkereskedelem áldozatainak nyújtható speciális támogatásokban. E törvény alapján az emberkereskedelem áldozatai azonosításának rendjéről szóló 354/2012. (XII. 13.) kormányrendeletben szabályozzák az áldozatirányítást. A jogszabály általános hatályú, mindenkire kötelező jelleggel rögzíti a felelős hatóságok körét és együttműködésük rendszerét. A kormány emellett 2013. május 29-én elfogadta a 2013 és 2016 közötti emberkereskedelem elleni küzdelemlről szóló nemzeti stratégiát, amely negyvenhét konkrét intézkedés alapján hozzárendelt forrásokkal kíván jelentős előrelépést elérni a küzdelemben a következő években. Számos köztudatformáló és megelőző kampány lebonyolítására és különböző módszerekkel figyelemfelhívásra került sor. Tendenciaként megfigyelhető, hogy jelenleg a leginkább égető problémát a külföldi munkavállalással összefüggésben felvetődő visszaélések, bűncselekmények, néhány esetben konkrétan a munkacélú kizsákmányolással megvalósuló emberkereskedelem jelenti.

A TANÁCS OKTÓBERI ÜLÉSÉN ÚJABB LÉPÉST TETT A BÜNTETŐELJÁRÁSI GARANCIAK EURÓPAI KÖZELÍTÉSE IRÁNYÁBA, amikor első olvasatban elfogadta

EURÓPAI UNIÓ

az Európai Parlament és a tanács irányelvét a büntetőeljárás során és az európai elfogatóparancshoz kapcsolódó eljárásokban az ügyvédi segítség igénybevételéhez való jogról, valamint valamely harmadik félnek a szabadságelvonásról való tájékoztatásához való jogról és a szabadságelvonás idején harmadik felekkel és a konzuli hatóságokkal való kommunikációhoz való jogról. Így megkezdődhetnek az egyeztetések az Európai Parlamenttel.

Összeállította: Szabó Adrienn